

Przedmiotowy System Oceniania z wiedzy o społeczeństwie

XLV Liceum Ogólnokształcące im. Romualda Traugutta w Warszawie

I. KRYTERIA OCENIANIA

1. Uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje oceny:

- 1) bieżące,
- 2) klasyfikacyjne śródroczne i roczne,
- 3) klasyfikacyjne końcowe.

2. Oceny bieżące, klasyfikacyjne śródroczne, roczne i końcowe ustala się w stopniach według następującej skali:

oceny pozytywne

- 1) celujący – 6 - cel;
- 2) bardzo dobry – 5 - bdb;
- 3) dobry – 4 - db;
- 4) dostateczny – 3 - dst;
- 5) dopuszczający – 2 - dop;

ocena negatywna

- 6) niedostateczny – 1 – ndst

3. Ustala się następujące przedziały procentowe odpowiadające poszczególnym ocenom cząstkowym z prac ocenianych punktowo w przeliczeniu na procenty:

Ocena wyrażona liczbą	Przedział procentowy
1.	0% – 49%
2.	50% – 61%
3.	62% – 75%
4.	76% – 89%
5.	90% – 98%
6.	99% – 100%

4. Oceny bieżące ustala się według w skali od 6 do 1, z możliwością podnoszenia ocen bieżących znakiem "+" (plus) i obniżenia znakiem "-" (minus).

5. Przy ocenianiu można stosować zapis:

„np” – nieprzygotowanie

„nb” – nieprzystąpienie do ocenianego sprawdzianu, kartkówki, czy innej obowiązkowej formy opisanej ust. 18

6. Składnikami stanowiącymi przedmiot oceny są:

- 1) zakres wiadomości i umiejętności;
- 2) rozumowanie materiału naukowego;
- 3) umiejętności stosowania wiedzy;
- 4) język, terminologia, uporządkowanie materiału.

Ocena powinna uwzględniać możliwości ucznia, wkład pracy, aktywność, systematyczność, rzetelność oraz udział i współpracę w wykonywaniu zadań zespołowych/indywidualnych.

7. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców/prawnych opiekunów o:

- 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązujących zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
- 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz trybie poprawiania ocen częściowych;
- 3) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązujących zajęć edukacyjnych.

8. Uczniowie nieobecni na przedmiotowych zajęciach organizacyjnych i rodzice/prawni opiekunowie nieobecni na zebraniu informacyjnym z wychowawcą oddziału mają obowiązek zapoznać się z przedmiotowym ocenianiem (PSO) we własnym zakresie.

9. Nauczyciel, na podstawie pisemnej opinii Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb ucznia, u którego stwierdzono trudności w uczeniu się, w tym specyficzne trudności uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom. W przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie nauczania specjalnego nauczyciel przygotowuje Indywidualny Program Edukacyjno Terapeutyczny.

10. Dla uczniów posiadających opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (PPP) potwierdzającą posiadanie dysfunkcji (np. dysleksja, dysortografia, itp.) nauczyciel podczas bieżącej pracy z uczniem dostosowuje metody i formy pracy w ramach swojego przedmiotu do indywidualnych możliwości ucznia. Nauczyciele pracujący z danym oddziałem współpracują, w celu objęcia opieką takich uczniów.

11. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców/prawnych opiekunów poprzez dziennik elektroniczny, do którego dostęp za pomocą hasła i loginu posiadają wszyscy uczniowie i rodzice uczniów. Uczeń informowany jest ustnie lub za pomocą dziennika elektronicznego o ocenie w momencie jej wystawienia.

12. Liczba nieprzygotowań do lekcji wos, jaką uczeń może zgłosić w danym semestrze wynosi:

- 1) 1 (jedno) dla klasy, w której tygodniowy wymiar zajęć z wosu wynosi 1 godzinę;
- 2) 2 (dwa) dla klasy, w której tygodniowy wymiar zajęć z wosu wynosi 2 godziny i więcej.

13. Nieprzygotowanie do lekcji, nie wykorzystane w danym semestrze przez ucznia nie przechodzi na kolejny semestr.

14. Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania w dniu zapowiedzianej wcześniej pracy kontrolnej/sprawdzianu/kartkówki.

15. Nieprzygotowanie do lekcji należy zgłaszać na początku lekcji w momencie odczytywania przez nauczyciela listy obecności.

16. Minimalna ilość ocen jaką uczeń powinien otrzymać z jednego przedmiotu w ciągu jednego semestru wynosi:

- 1) 3 oceny w klasie, w której tygodniowy wymiar zajęć z wosu wynosi 1 godzinę (w tym minimum 1 praca pisemna);

- 2) 4 oceny w klasie, w której tygodniowy wymiar zajęć z wos wynosi 2 lub więcej (w tym minimum z dwóch prac pisemnych).

17. Uczeń winien być oceniany regularnie.

18. Oceny cząstkowe nie mogą być wyłącznie z prac pisemnych.

19. Ocenie mogą podlegać:

- 1) prace pisemne, np. praca klasowa, praca klasowa przekrojowa, praca klasowa roczna, lub kartkówki lub wypracowanie,
- 2) wypowiedzi ustne, np. odpowiedź ustna, dyskusja,
- 3) inne formy oceny pracy ucznia, np. zadania domowe, notatki z lekcji, zadania indywidualne (np. opracowanie wybranego tematu, przygotowanie fragmentu lekcji, rozwiązywanie nietypowego zadania, wykonanie plansz itp.), referat, prezentacja, praca domowa pisemna, praca na lekcji, praca w grupach, opracowania i pomoce dydaktyczne przygotowane przez ucznia, projekt, ćwiczenia praktyczne, prasówka, zajęcia warsztatowe, osiągnięcia w konkursach i olimpiadach, aktywność ucznia.

20. Wyboru form i ich liczby dokonuje nauczyciel indywidualnie, uwzględniając specyfikę przedmiotu i oddziały.

21. Poszczególnym kategoriom ocen cząstkowych przypisana jest określona waga aby wskazać uczniom, które oceny są ważniejsze podczas wystawiania ocen śródrocznych, rocznych i końcowych.

Sposoby oceniania / kategorie ocen	Waga
praca klasowa przekrojowa	5
praca klasowa/ sprawdzian	4
kartkówka	3
odpowiedź ustna/ dyskusja	2
inne formy oceny pracy ucznia, np. zadania domowe, notatki z lekcji, zadania indywidualne (np. opracowanie wybranego tematu, przygotowanie fragmentu lekcji, rozwiązywanie nietypowego zadania, wykonanie plansz itp.), referat, prezentacja, praca domowa pisemna, praca na lekcji, praca w grupach, opracowania i pomoce dydaktyczne przygotowane przez ucznia, projekt, ćwiczenia praktyczne, ćwiczenia laboratoryjne, zajęcia warsztatowe, osiągnięcia w konkursach i olimpiadach, aktywność)	1

22. Śródroczna, roczna i końcowa ocena klasyfikacyjna jest ustalana przez nauczyciela na podstawie osiągnięć ucznia z całego roku szkolnego (ocen cząstkowych z pierwszego i drugiego półrocza łącznie). **Ocen śródrocznych, rocznych i końcoworocznych nie wystawia się na podstawie średniej ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia.**

23. Sprawdzanie osiągnięć i postępów w nauce cechuje: obiektywizm, indywidualizacja, konsekwencja, systematyczność, jawność.

24. Jedną z form sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia jest praca klasowa, obejmująca swoim zakresem dział przerobionego materiału:

- 1) nauczyciel zobowiązany jest do zapowiadania pracy klasowej i zapisania jej w dzienniku lekcyjnym z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem;
- 2) w jednym dniu może odbyć się tylko jedna praca klasowa, w tygodniu 3 prace klasowe, (możliwe jest przeprowadzenie dodatkowej pracy klasowej w danym tygodniu, jeżeli nie odbyła się ona w ustalonym terminie z przyczyn niezależnych od nauczyciela lub uczniów);
- 3) pkt. 2 nie dotyczy międzyodziałowych zajęć fakultatywnych i grup międzyodziałowych językowych;
- 4) prace klasowe/wypracowania wosowskie powinny być sprawdzone i ocenione w terminie do 15 dni roboczych;
- 5) w dzienniku lekcyjnym nauczyciel umieszcza legendę dotyczącą zakresu wiadomości i umiejętności oraz innych form podlegających ocenie, za które wystawiane są oceny bieżące;
- 6) każda praca klasowa poprzedzona jest powtórzeniem, podczas którego nauczyciel zobowiązany jest podać uczniom zakres materiału sprawdzany podczas tej pracy;
- 7) kartkówka jest formą sprawdzenia wiedzy bieżącej (dotyczy trzech ostatnich tematów lekcji) lub niezbędnej do realizacji następnych zagadnień podstawy programowej; może być niezapowiedziana;
- 8) kartkówka może być formą sprawdzenia zadania domowego;
- 9) uczeń nieobecny nie podlega ocenianiu;
- 10) w przypadku nieobecności ucznia, za ocenianą umiejętność w danym dniu wpisuje się „nb”;
- 11) uczeń ma obowiązek przystąpić do wszystkich prac klasowych i kartkówek w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, pracę pisze uczeń na dodatkowych zajęciach nie ma możliwości pisania prac podczas lekcji;
- 12) po nieobecności ucznia trwającej co najmniej 7 dni dydaktycznych nauczyciel wyznacza termin przystąpienia do prac klasowych i wypracowań nie wcześniej niż po 5 dniach od ustania absencji;
- 13) w klasach pierwszych stosujemy 14 dniowy (licząc od pierwszego dnia zajęć dydaktycznych) okres ochronny polegający na niewystawianiu ocen negatywnych;
- 14) uczeń przygotowujący się do rejonowego etapu konkursu kuratorskiego lub wojewódzkiego (rejonowego) etapu olimpiady przedmiotowej:
 - 1) w ciągu 10 dni dydaktycznych przed zawodami jest zwolniony z obowiązku przygotowania się do lekcji, odrabiania zadań domowych i pisania kartkówek, sprawdzianów,
 - 2) ma obowiązek uzupełnić braki nie później niż w ciągu 10 dni dydaktycznych po odbyciu zawodów.
- 15) uczeń przygotowujący się do wojewódzkiego etapu konkursu kuratorskiego lub centralnego (ogólnopolskiego) etapu olimpiady przedmiotowej:
 - a) w ciągu 15 dni dydaktycznych przed zawodami jest zwolniony z obowiązku przygotowania się do lekcji, odrabiania zadań domowych i pisania kartkówek, sprawdzianów,
 - b) ma obowiązek uzupełnić braki nie później niż w 15 dni dydaktycznych po odbyciu zawodów.

25. Prace kontrolne nie powinny być przekładane. Jeżeli termin pracy został, w szczególnej sytuacji, przesunięty na prośbę uczniów i w wypadku tego nastąpiło spiętrzenie prac to ust. 23 pkt. 2) traci swoją ważność. W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu planowanej pracy klasowej termin zostaje uzgodniony z oddziałem bez obowiązku siedmiodniowego wyprzedzenia.

26. Zasady i formy korygowania niezadowolających wyników pracy uczniów:

- 1) po każdej pracy klasowej nauczyciel wraz z uczniami dokonuje analizy uwzględniając poziom i postępy w opanowaniu przez uczniów wiadomości i umiejętności odpowiednio w stosunku do wymagań;
- 2) uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną z pracy klasowej, ma możliwość poprawy tej oceny w terminie do 14 dni od dnia, w którym nastąpiło omówienie wyników pracy;
- 3) termin wyznacza nauczyciel dla grupy uczniów lub indywidualnie;
- 4) dla każdej pracy klasowej nauczyciel wyznacza 2 terminy (termin pracy i termin poprawy);
- 5) ocena niedostateczna oraz ocena uzyskana z poprawy zostają zapisane w dzienniku elektronicznym w nawiasie kwadratowym.

27. Sprawdzone i ocenione prace pisemne są udostępniane do wglądu uczniowi lub jego rodzicom/prawnym opiekunom:

- 1) uczniowi na lekcji: zapoznanie z oryginałem, możliwość wykonania zdjęcia, skanu, kserokopii;
- 2) rodzicom/prawnym opiekunom w czasie dni otwartych, zebrań lub indywidualnych konsultacji, w siedzibie szkoły: zapoznanie z oryginałem, możliwość wykonania zdjęcia, skanu, kserokopii.

28. Wszystkie prace pisemne ucznia są przechowywane przez nauczycieli prowadzących zajęcia edukacyjne w oddziale, do którego uczeń uczęszcza, do końca roku szkolnego, tj. do dnia 31 sierpnia.

29. Na prośbę rodziców/prawnych opiekunów nauczyciel ustalający ocenę pracy ucznia powinien ją uzasadnić. Prośba może mieć formę ustną lub pisemną, w postaci wniosku do Dyrektora Liceum. Uzasadnienie oceny przez nauczyciela może mieć formę ustną lub – jeśli tak określono we wniosku – pisemną.

30. Informacja ustna lub pisemna o postępach ucznia powinna zawierać, jeśli rodzic/opiekun prawny ucznia nie określi inaczej, następujące elementy:

- 1) co jest mocną stroną ucznia w ramach tego przedmiotu;
- 2) co jest jego słabą stroną wymagającą zwiększonego wysiłku;
- 3) jakie działania proponuje nauczyciel w celu wsparcia ucznia.

31. Przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne oraz wychowawca oddziału informują ucznia i jego rodziców/prawnych opiekunów o przewidywanych przez niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych.

32. Na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej, uczniowie i rodzice (opiekunowie prawni), otrzymują informacje o zagrożeniu uzyskaniem klasyfikacyjnej rocznej oceny niedostatecznej w formie pisemnej i za pomocą dziennika elektronicznego (kolumna: przewidywana ocena roczna).

33. W czwartek, na dwa tygodnie przed zakończeniem roku szkolnego, nauczyciele poszczególnych przedmiotów są zobowiązani poinformować ucznia o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych.

34. W piątek, na dwa tygodnie przed zakończeniem roku szkolnego, wychowawcy oddziałów są zobowiązani poinformować rodziców ucznia o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych.

35. **Oceny klasyfikacyjne śródroczne, roczne i końcowe są ustalane** na podstawie ocen cząstkowych otrzymanych z prac pisemnych i wypowiedzi ustnych oraz ocen cząstkowych otrzymanych z innych

form pracy ucznia, np. zadania domowe, notatki z lekcji, zadania indywidualne (np. opracowanie wybranego tematu, przygotowanie fragmentu lekcji, rozwiązywanie nietypowego zadania, wykonanie plansz itp.), referat, prezentacja, praca domowa pisemna, praca na lekcji, praca w grupach, opracowania i pomoce dydaktyczne przygotowane przez ucznia, projekt, zajęcia warsztatowe, osiągnięcia w konkursach i olimpiadach, czy też aktywność ucznia.

35. Ostateczne roczne i końcowe oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych wystawiane są w piątek przed planowaną Radą Pedagogiczną.

36. Ostateczne śródroczne, roczne i końcowe oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych mogą być niższe od oceny proponowanej jeśli uczeń uzyska kolejne oceny cząstkowe niższe niż ocena proponowana, z wyjątkiem proponowanej oceny dopuszczającej

37. Zastrzeżenia, zawierające pisemne uzasadnienie rodzica/prawnego opiekuna naruszenia przez nauczyciela trybu ustalenia proponowanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z danych zajęć edukacyjnych uczniowi, zgłaszane są do Dyrektora Liceum w terminie do 3 dni roboczych od dnia zapoznania się przez rodzica/opiekuna prawnego z propozycją rocznej oceny klasyfikacyjnej.

38. Warunkiem koniecznym do pozytywnego rozpatrzenia podania/wniosku rodzica/prawnego opiekuna o podwyższenie rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych jego dziecka jest:

- 1) uzyskanie w ciągu semestru z prac pisemnych (prac klasowych, sprawdzianów, testów) co najmniej 50% ocen wyższych od oceny przewidywanej;
- 2) frekwencja na zajęciach powyżej 75% (liczba ta zostaje proporcjonalnie zmniejszona w przypadku ucznia, który w wyniku długotrwałej choroby otrzymał zwolnienie lekarskie z zajęć szkolnych na okres co najmniej jednego miesiąca) ;
- 3) przystąpienie do wszystkich prac klasowych (z uwzględnieniem dodatkowych terminów);
- 4) uzyskanie przewidywanej oceny niższej o jeden stopień od oceny, o którą uczeń się ubiega.

39. Roczne oceny klasyfikacyjne z wos-u są wystawiane zgodnie z zapisami zawartymi w Statucie szkoły.

40. Szczegółowy tryb ustalania rocznych ocen klasyfikacyjnych ich poprawianie i podwyższanie zgodny jest z zapisami zawartymi w Statucie szkoły.

41. Odpowiedzialność za funkcjonowanie PSO z wos ponosi nauczyciel danego przedmiotu.

42. Nauczyciel ma obowiązek opracować przedmiotowe ocenianie (PSO) zgodne z ocenianiem wewnątrzszkolnym (WO) i zapoznać z nim uczniów na pierwszych, organizacyjnych zajęciach przedmiotowych.

45. Kopia opracowanego PSO znajduje się w :

- 1) sekretariacie szkoły (wersja elektroniczna),
- 2) bibliotece szkolnej (wersja papierowa),
- 3) sali lekcyjnej (wersja papierowa), w której nauczyciel najczęściej prowadzi zajęcia edukacyjne oraz
- 4) na stronie internetowej szkoły.

46. Przedmiotowe ocenianie może zostać zmienione w całości lub części za pośrednictwem aneksu, po uprzednim poinformowaniu uczniów i rodziców/prawnych opiekunów o naniesionych zmianach.

III. PODRĘCZNIKI

1. Uczeń ma obowiązek zakupić podręczniki wymienione na szkolnej liście podręczników dla danego oddziału.
2. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego jest obowiązkowe (rodzaj zeszytu to wybór ucznia), a sposób jego prowadzenia określa nauczyciel przedmiotu:
 - wszystkie notatki podawane przez nauczyciela znajdują się w zeszycie przedmiotowym ucznia,
 - wszystkie rozwiązane zadania domowe (z wyjątkiem referatów – kartki A4) znajdują się w zeszycie przedmiotowym ucznia.
3. Uczeń ma obowiązek przynosić zeszyt przedmiotowy oraz podręcznik na każde zajęcia, natomiast zbiór zadań lub atlas do wos na wyznaczone przez nauczyciela zajęcia.

IV. WYMAGANIA PROGRAMOWE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ma i stosuje wiadomości oraz umiejętności z zakresu wymagań podstawy programowej dla danego etapu kształcenia i stosuje je do rozwiązania zadań problemowych o wysokim stopniu złożoności,
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy zjawisk społecznych/politycznych, rozumie i wyjaśnia związek przyczynowo-skutkowy,
- wykazywać głębokie zainteresowanie problematyką historyczną, społeczną, prawną, ustrojową i problemami współczesnego świata,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i potrafi szybko i samodzielnie rozwiązywać postawione przed nim zadania,
- rozumie genezę, przebieg i skutki wielu zjawisk zachodzących we współczesnej Polsce i świecie oraz rozumie podstawowe reguły i procedury życia politycznego i gospodarczego,
- potrafi jasno i precyzyjnie formułować swoje myśli, posługiwać się dojrzałym językiem,
- osiąga sukcesy w konkursach z zakresu wosu na szczeblu wyższym niż szkolny.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej,
- stosuje zdobytą wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów oraz zadań problemowych (nowych),
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np.: źródeł/opracowań historycznych/statystycznych, wykresów/tabel, encyklopedii i Internetu,
- przygotowuje i przedstawia prace humanistyczne,
- bez pomocy nauczyciela przedstawia związek przyczynowo – skutkowy wydarzenia społecznego/politycznego/prawnego,
- wypełnia druki urzędowe oraz sporządza pisma do władz publicznych i innych instytucji,
- czyta ze zrozumieniem podstawowe dokumenty prawne,
- świadomie, selektywnie i samodzielnie korzysta z bogatego strumienia informacji,
- śledzi ze zrozumieniem stanowiska uczestników debaty publicznej,
- umie oceniać otaczającą rzeczywistość społeczno-polityczną zgodnie z przyjętymi kryteriami wartości,
- rozumie genezę, przebieg i skutki wielu zjawisk zachodzących we współczesnej Polsce i świecie oraz rozumie podstawowe reguły i procedury życia politycznego i gospodarczego,

- bez trudności rozwiązuje zadania wosowskie o dużym stopniu trudności.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów społecznych/politycznych/prawnych,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy, np.: źródeł/opracowań historycznych/statystycznych, wykresów/tabel, encyklopedii i Internetu,
- przygotowuje i przedstawia prace humanistyczne,
- czytać ze zrozumieniem i umieć zanalizować/zinterpretować teksty historyczne, dziennikarskie, publicystyczne i popularno-naukowe dotyczące m.in. historii, nauk społecznych, polityki i prawa,
- umie określić korzyści i koszty wynikające z integracji Polski ze strukturami europejskimi i ogólnoswiatowymi,
- potrafi analizować motywy działania i wybory dokonane przez uczestników życia publicznego z punktu widzenia podstawowych wartości życia społecznego.
- bez pomocy nauczyciela przedstawia związek przyczynowo – skutkowy wydarzenia politycznego/społecznego/prawnego,
- rozumie genezę, przebieg i skutki wielu zjawisk zachodzących we współczesnej Polsce i świecie oraz rozumie podstawowe reguły i procedury życia politycznego i gospodarczego,
- bez trudności rozwiązuje zadania wosowskie o dużym stopniu trudności.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w zakresie podstawowym te wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy, takich jak: źródła/opracowania historyczne/statystyczne, wykresów/tabel, encyklopedii i Internetu,
- przygotowuje i przedstawia prace wosowskie,
- z pomocą nauczyciela przedstawia związek przyczynowo – skutkowy wydarzenia politycznego/prawnego/społecznego,
- poprawnie dokonuje selekcji zjawisk,
- odróżnia opinię od faktów,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje zadania wosowskie o niewielkim stopniu trudności.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w wymaganiach podstawy programowej, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania z zakresu wos o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste zadania z zakresu wos,
- poprawnie dokonuje selekcji zjawisk,
- poprawnie przy pomocy nauczyciela rozpoznawać i nazywać postacie życia publicznego: m.in. parlament, prezydent, premier.
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje zadania wosowskie o niewielkim stopniu trudności.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ma duże braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w wymaganiach podstawy programowej, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- przejawia wyraźny brak zainteresowania przedmiotem,

- nie zna podstawowych pojęć z zakresu wos,
- nie zna podstawowych pojęć oraz nie opanował w stopniu minimalnym zagadnień poruszanych na lekcjach.

Załącznik do PSO „Szczegółowe kryteria oceniania”

Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:

1. Uczeń musi znać i rozumieć:

- czynniki determinujące życie społeczne,
- pojęcie socjalizacji,
- pojęcie zbiorowości,
- pojęcie grupy społecznej,
- pojęcie rodziny i narodu,
- czynniki narodotwórcze,
- pojęcie społeczeństwa,
- mechanizmy regulujące życie społeczne,
- postawy o istotnym znaczeniu dla życia społecznego,
- pojęcie harmonii i ładu społecznego,
- pojęcie konfliktu,
- pojęcie instytucji społecznych i ich rodzaje,
- problemy społeczeństwa polskiego,
- pojęcie kultury społecznej,
- współczesne doktryny polityczne,
- pojęcie demokracji i jej fundamentalne zasady,
- formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym,
- cechy systemu totalitarnego i autokratycznego,
- prawa i obowiązki obywatela w państwie demokratycznym,
- pojęcie i rodzaje kultury politycznej,
- pojęcie państwa i władzy państwowej,
- funkcje współczesnego państwa,
- jest w stanie scharakteryzować władzę: ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą,
- pojęcie prawa i normy prawnej,
- gałęzie prawa,
- pojęcie i genezę praw człowieka,
- przedstawić miejsce Polski we współczesnym świecie,
- problemy współczesnego świata m.in. terroryzm,
- poprawnie przy pomocy nauczyciela rozpoznawać i nazywać postacie życia publicznego: m.in. parlament, prezydent, premier.

Na ocenę dostateczną uczeń powinien:

1. Uczeń musi znać i rozumieć:

- czynniki determinujące życie społeczne,
- pojęcie socjalizacji,
- pojęcie zbiorowości,
- pojęcie grupy społecznej,
- pojęcie rodziny i narodu,
- czynniki narodotwórcze,
- pojęcie społeczeństwa,
- mechanizmy regulujące życie społeczne,
- postawy o istotnym znaczeniu dla życia społecznego,
- pojęcie harmonii i ładu społecznego,
- pojęcie konfliktu,

- pojęcie instytucji społecznych i ich rodzaje,
 - problemy społeczeństwa polskiego,
 - pojęcie kultury społecznej,
 - współczesne doktryny polityczne,
 - pojęcie demokracji i jej fundamentalne zasady,
 - formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym,
 - cechy systemu totalitarnego i autokratycznego,
 - prawa i obowiązki obywatela w państwie demokratycznym,
 - pojęcie i rodzaje kultury politycznej,
 - pojęcie państwa i władzy państwowej,
 - funkcje współczesnego państwa,
 - jest w stanie scharakteryzować władzę: ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą,
 - pojęcie prawa i normy prawnej,
 - gałęzie prawa,
 - pojęcie i genezę praw człowieka,
 - przedstawić miejsce Polski we współczesnym świecie,
 - problemy współczesnego świata m.in. terroryzm.
2. Odróżniać opinię od faktów.
 3. Dokonać selekcji poznanych zjawisk.
 4. Wykonać prasówkę.
 5. Zrealizować projekt przedmiotowy.

Na ocenę dobrą uczeń powinien:

1. Znać omawianą na zajęciach problematykę oraz w sposób logiczny i spójny ją prezentować.
2. Rozumieć omawiane treści i umieć wyjaśnić je innym.
3. Rozumieć genezę, przebieg i skutki wielu zjawisk zachodzących we współczesnej Polsce i świecie.
4. Rozumieć podstawowe reguły i procedury życia politycznego i gospodarczego.
5. Poprawnie posługiwać się źródłami informacji: telewizja, internet, radio, prasa, źródło pisane, opracowanie książkowe,
6. Wykonać prasówkę.
7. Czytać ze zrozumieniem teksty dziennikarskie, publicystyczne i popularno-naukowe dotyczące nauk społecznych, polityki i prawa.
8. Określić korzyści i koszty wynikające z integracji Polski ze strukturami europejskimi i ogólnoświatowymi.
9. Analizować motywy działania i wybory dokonane przez uczestników życia publicznego z punktu widzenia podstawowych wartości życia społecznego.
10. Zrealizować projekt przedmiotowy.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:

1. Posiadać doskonale poznaną wiedzę określoną programem oraz uzyskaną w wyniku dodatkowych zainteresowań przedmiotem.
2. Wypełnia druki urzędowe oraz sporządza pisma do władz publicznych i innych instytucji.
3. Czyta ze zrozumieniem podstawowe dokumenty prawne.
4. Świadomie, selektywnie i samodzielnie korzysta z bogatego strumienia

informacji.

5. Śledzi ze zrozumieniem stanowiska uczestników debaty publicznej.
6. Umie oceniać otaczającą rzeczywistość społeczno-polityczną zgodnie z przyjętymi kryteriami wartości.
7. Wykonać prasówkę.
8. Określić korzyści i koszty wynikające z integracji Polski ze strukturami europejskimi i ogólnoeuropejskimi.
9. Analizować motywy działania i wybory dokonane przez uczestników życia publicznego z punktu widzenia podstawowych wartości życia społecznego.
10. Zrealizować projekt przedmiotowy.

Na ocenę celującą uczeń powinien:

1. Wykazywać głębokie zainteresowanie problematyką społeczną, prawną, ustrojową i problemami współczesnego świata, posiada zasób wiedzy znacznie wykraczający poza standardy określone programem nauczania, dzięki licznym lekturom.
2. Aktywnie uczestniczy w lekcjach i potrafi szybko i samodzielnie rozwiązywać postawione przed nim zadania, jasno i precyzyjnie formułować swoje myśli, posługiwać się dojrzałym językiem.
3. Skutecznie załatwiać swoje sprawy w urzędach i innych instytucjach publicznych.
4. Wykazuje doskonałą orientację w aktualnej sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej Polski oraz sytuacji międzynarodowej.
5. Organizować debaty publiczne.
6. Podejmować skuteczne działania w różnych instytucjach życia publicznego.
7. Bierze udział w olimpiadach oraz konkursach i odnosi sukcesy znaczące dla szkoły, miasta i województwa.
8. Określić korzyści i koszty wynikające z integracji Polski ze strukturami europejskimi i ogólnoeuropejskimi.
9. Analizować motywy działania i wybory dokonane przez uczestników życia publicznego z punktu widzenia podstawowych wartości życia społecznego..
10. Wykonać prasówkę.
11. Zrealizować projekt przedmiotowy.